

บทบรรณาธิการ

เรียงตามข้อสอบเน

เล่ม 1

#เคียงคู่ความสำเร็จ

วิพากษ์

ข้อ 2

ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งของศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลชั้นอุทธรณ์ โดยให้เหตุผลว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำ คำสั่งศาลอุทธรณ์เป็นที่สุดตาม ป.วิ.พ. มาตรา 156 วรรคท้าย คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 7777/2560

แม้ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามคำสั่งศาลชั้นต้นที่ยกคำร้องขอยกเว้นค่าธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ฉบับที่สองของจำเลยโดยให้เหตุผลว่าเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาซ้ำก็ตาม แต่ก็ถือว่าเป็นขั้นตอนเกี่ยวกับการขอยกเว้นค่าธรรมเนียมศาลนั่นเอง ซึ่งตามป.วิ.พ. มาตรา 156/1 วรรคท้าย บัญญัติว่า ในกรณีที่ศาลมีคำสั่งอนุญาตให้ยกเว้นค่าธรรมเนียมศาล ให้แต่เฉพาะบางส่วน หรือมีคำสั่งให้ยกคำร้อง ผู้ขออาจอุทธรณ์คำสั่งนั้นต่อศาลได้ภายในกำหนด 7 วัน นับแต่วันมีคำสั่ง คำสั่งของศาลอุทธรณ์เช่นว่านี้ให้เป็นที่สุด เช่นนี้ คำสั่งย่อมเป็นที่สุดจำเลยไม่สิทธิฎีกาได้อีก

ข้อ 3

(1) ราษฎรเป็นโจทก์ฟ้องคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องคดีอาญา ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องและพิพากษายกฟ้อง โจทก์อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษา คดีอาญาอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ โจทก์ฟ้องคดีแพ่งขอให้ขับไล่จำเลยในเรื่องเดียวกันกับคดีส่วนแพ่งที่โจทก์ฟ้องรวมมาในคดีอาญา เช่นนี้เป็นฟ้องซ้อน

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3843/2560

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยทั้งสี่ และให้จำเลยทั้งสี่ รับผิดชอบทางแพ่ง ซึ่งมีมูลกระทำความผิดในทางอาญา ถือเป็นกรณีก่อคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญารวมกันมากับคดีอาญา ในการพิจารณาคดีส่วนแพ่งจึงต้องเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งป.วิ.อ. มาตรา 40 จำเลยทั้งสี่ จึงมีฐานะเป็นจำเลยในคดีตั้งแต่ขณะที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีอาญาดังกล่าวต่อศาลชั้นต้น และถือว่าคดีส่วนแพ่งอยู่ในระหว่างพิจารณาตามป.วิ.พ. มาตรา 173 วรรคสอง ซึ่งคำว่าอยู่ในระหว่างการพิจารณานั้น อาจอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ หรือศาลฎีกาก็ได้ ดังนั้นเมื่อโจทก์อุทธรณ์คัดค้านคำพิพากษาศาลชั้นต้นดังกล่าวต่อศาลอุทธรณ์ภาค 3 และในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 3 โจทก์ฟ้องคดีนี้ขอให้ขับไล่จำเลยทั้งสี่ออกไปจากที่ดินพิพาท หากไม่ออกไปให้ถือเอาคำพิพากษาแทนการแสดงเจตนา โดยให้โจทก์หรือถอนพืชไร่และสิ่งปลูกสร้างที่จำเลยทั้งสี่ปลูกไว้ได้เอง อันเป็นฟ้องในเรื่องเดียวกันกับคดีส่วนแพ่งที่โจทก์ฟ้องรวมกันมาในคดีอาญาดังกล่าว ฟ้องโจทก์คดีนี้จึงเป็นฟ้องซ้อนกับคดีส่วนแพ่งในคดีอาญาดังกล่าว ต้องห้ามตาม ป.วิ.พ. มาตรา 173 วรรคสอง (1)

(2) ฟ้องแย้งที่อาศัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่ในระหว่างพิจารณาคดี ถือว่าไม่เกี่ยวข้องกับฟ้องเดิม

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 452/2560

โจทก์ฟ้องโดยมีคำขอบังคับให้โจทก์มีอำนาจปกครองเด็กหญิง จ. แต่เพียงผู้เดียวพร้อมทั้งให้จำเลยส่งมอบบุตรผู้เยาว์คืนโจทก์ โดยเป็นการเรียกบุตรคืนโดยอาศัยอำนาจปกครองบุตรตามที่โจทก์กับจำเลยทำบันทึกไว้ท้ายทะเบียนหย่า จำเลย

ฟ้องแย้งโดยขอให้ชดใช้ค่าอุปการะเลี้ยงดูที่จำเลยต้องจ่ายไป ทั้งนี้ หลังจากที่มีการทราบผลการตรวจวิเคราะห์พันธุกรรมว่าจำเลยไม่มีความสัมพันธ์ทางพันธุกรรมเป็นบิดาของเด็กหญิง จ. ฟ้องแย้งในส่วนนี้ของจำเลยจึงเป็นฟ้องแย้งที่อาศัยข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้นใหม่ ในระหว่างพิจารณาคดี โดยเป็นการบังคับแก่โจทก์ให้ชำระค่าเสียหาย จึงเป็นคนละเรื่องกับคำฟ้องของโจทก์ซึ่งไม่เกี่ยวกับคำฟ้องเดิม ไม่ชอบด้วย ป.วิ.พ. มาตรา 177 วรรคสาม ประกอบ พ.ร.บ.ศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ.2553 มาตรา 6

#เคียงคู่ความสำเร็จ

วิอาญา

ข้อ 1

ผู้เสียหายที่แท้จริงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย ผู้มีอำนาจจัดการแทนผู้เสียหายไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ ในส่วนคดีอาญา แต่ยื่นคำร้องขอเพื่อให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนในส่วนแพ่งได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 8001 - 8002/2560

ผู้ตายสมัครใจเข้าวิวาทต่อสู้กับจำเลยทั้งหก ผู้ตายจึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัย พ. มารดาของผู้ตายยอมไม่มีอำนาจจัดการแทนผู้ตายซึ่งถูกทำร้ายถึงตาย พ. ผู้ร้องจึงไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการในคดีส่วนอาญา และไม่มีสิทธิอุทธรณ์หรือฎีกา

ป.วิ.อ. มาตรา 44/1 บัญญัติว่า "ในคดีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ถ้าผู้เสียหายมีสิทธิที่จะเรียกเอาค่าสินไหมทดแทนเพราะเหตุได้รับอันตรายแก่ชีวิต ร่างกาย จิตใจ หรือได้รับความเสื่อมเสียต่อเสรีภาพในร่างกาย ชื่อเสียง หรือได้รับความเสียหายในทางทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากการกระทำความผิดของจำเลย ผู้เสียหายจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาขอให้บังคับจำเลยชดใช้ค่าสินไหมทดแทนแก่ตนก็ได้" เป็นบทบัญญัติที่มีเจตนารมณ์ที่จะช่วยผู้ที่ได้รับความเสียหายในทางแพ่งให้ได้รับความสะดวกรวดเร็วในการได้รับชดใช้ค่าสินไหมทดแทนและไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีแพ่งเป็นอีกคดีหนึ่ง ทั้งคดีแพ่งและคดีอาญาจะได้เสร็จสิ้นไปในคราวเดียวกัน โดยให้ผู้ที่ได้รับความเสียหายยื่นคำร้องเข้ามาในคดีอาญา การที่ผู้ตายถูกจำเลยทั้งหกร่วมกันทำร้ายจนถึงแก่ความตาย เป็นความเสียหายเพราะเหตุที่ผู้ตายได้รับอันตรายแก่ชีวิต อันเนื่องมาจากการกระทำความผิด

ของจำเลยทั้งหกดังกล่าว นาง พ. มารดาของผู้ตายจึงเป็นผู้เสียหายมีสิทธิจะยื่นคำร้องต่อศาลที่พิจารณาคดีอาญาตามบทบัญญัติของกฎหมายดังกล่าวได้ แม้จะได้ความว่าผู้ตายมีส่วนก่อให้เกิดความเสียหายด้วยโดยสมัครใจวิเวททำร้ายกับฝ่ายจำเลยก็เป็นข้อเท็จจริงที่จะนำมาใช้ประกอบดุลพินิจในการกำหนดค่าสินไหมทดแทนเท่านั้น ไม่ทำให้สิทธิของผู้เสียหายที่จะขอให้ชดใช้ค่าสินไหมทดแทนหมดไป พ. เป็นมารดาของผู้ตายและเป็นทายาทของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถูกทำร้ายถึงตายต้องขาดไร้อุปการะตามกฎหมาย และต้องจัดงานศพ จึงมีสิทธิเรียกค่าปลงศพและค่าขาดไร้อุปการะได้

ข้อ 4

คดีอาญาที่ราษฎรเป็นโจทก์ ศาลชอบที่จะยกฟ้องได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องไต่สวนมูลฟ้องและประทับรับฟ้องก็ได้ ตาม ป.วิ.อ.มาตรา 162 (1)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 1688/2561

โจทก์ทั้งสิบห้าฎีกาว่า การที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนตามศาลชั้นต้น และยกฟ้องโจทก์ทั้งสิบห้า โดยไม่ได้ไต่สวนมูลฟ้อง ตามป.วิ.อ. มาตรา 162 (1) และยังไม่ได้ประทับรับฟ้องไว้พิจารณาก่อน เป็นการข้ามขั้นตอนกระบวนการพิจารณา จึงเป็นการไม่ชอบนั้น

เห็นว่า การที่ศาลรับฟ้องไว้เพื่อไต่สวนมูลฟ้องนั้น ไม่จำเป็นที่ศาลจะต้องไต่สวนมูลฟ้องหรือต้องวินิจฉัยว่าฟ้องมีมูล และประทับรับฟ้องไว้พิจารณาก่อนเสมอไป หากศาลเห็นว่าจำเลยมิได้กระทำความผิดก็ดี การกระทำของจำเลยไม่มีความผิดก็ดี คดีขาดอายุความแล้วก็ดี หรือมีเหตุตามกฎหมายที่จำเลยไม่ควรต้องรับโทษก็ดี ให้ศาลยกฟ้องโจทก์ ปล่อยจำเลยไป ทั้งนี้ ตามป.วิ.อ. มาตรา 158 ดังนี้

เมื่อศาลเห็นว่าการกระทำทั้งหลายของจำเลยทั้งห้าตามฟ้อง พ้นจากความผิด และความรับผิดโดยสิ้นเชิง ศาลชอบที่จะยกฟ้องได้เลย โดยไม่จำเป็นต้องไต่สวน มูลฟ้องและประทับรับฟ้อง

ข้อ 5

ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วพิพากษายกฟ้อง ศาลอุทธรณ์พิพากษายืน ห้ามฎีกาตาม ป.วิ.อ. มาตรา 220

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6549/2560

ตามฟ้องคดีนี้เป็นคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องคดีอาญา และศาลชั้นต้น ที่พิจารณาคดีเป็นศาลจังหวัด จึงเป็นศาลที่มีอำนาจพิจารณาทั้งคดีแพ่งและคดีอาญา ที่ศาลชั้นต้นไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีไม่มีมูลและพิพากษายกฟ้อง นั้น เป็นการพิจารณาพิพากษาเฉพาะคดีส่วนอาญาเท่านั้น ฟ้องของโจทก์ยังคงมีคดี ส่วนแพ่งที่ต้องพิจารณาส่งต่อไปว่าจะรับไว้พิจารณาหรือไม่ ทั้งนี้ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 40 แต่ศาลชั้นต้นมิได้มีคำสั่งอย่างใดเกี่ยวกับคดีแพ่งดังกล่าว ส่วนที่ศาลอุทธรณ์ ภาค 5 วินิจฉัยว่า จำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ถึงที่ 11 ไม่ต้องรับผิดในคดีส่วนแพ่ง นั้น ก็เป็นการที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ก้าวล่วงไปวินิจฉัยโดยที่ศาลชั้นต้นยังไม่ได้มีคำสั่ง รับฟ้องของโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ถึงที่ 11 ในคดีส่วนแพ่งไว้ พิจารณา กรณีเป็นเรื่องปรากฏเหตุที่ศาลล่างทั้งสองมิได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติว่าด้วยการพิจารณาตาม ป.วิ.พ. มาตรา 243 (2) ประกอบมาตรา 247 (เดิม) และ ป.วิ.อ. มาตรา 40 ศาลฎีกาเห็นสมควรยกอนส่งไปให้ศาลชั้นต้นพิจารณาสั่งคำฟ้อง ของโจทก์ในคดีส่วนแพ่งต่อไป

ส่วนที่ศาลอุทธรณ์ภาค 5 พิพากษาแก้ให้ประทับฟ้องจำเลยที่ 4 เฉพาะข้อหาหมิ่นประมาท ตามฟ้องข้อ 9 เท่ากับว่าคดีโจทก์ในส่วนของจำเลยที่ 4 อีก 8 ข้อหาตามฟ้องข้อ 1 ถึง ข้อ 8 และฟ้องโจทก์สำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ถึงที่ 11 นั้น ศาลอุทธรณ์ภาค 5 ได้พิพากษายืนให้ยกฟ้องโจทก์ ดังนั้น ข้อหาทั้ง 8 ข้อหาดังกล่าวในส่วนของจำเลยที่ 4 และคดีสำหรับจำเลยที่ 1 ถึงที่ 3 และที่ 5 ถึงที่ 11 ทุกข้อหา จึงต้องห้ามมิให้คู่ความฎีกาไม่ว่าจะเป็นปัญหาข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ตาม ป.วิ.อ. มาตรา 220

#เคียงคู่ความสำเร็จ

